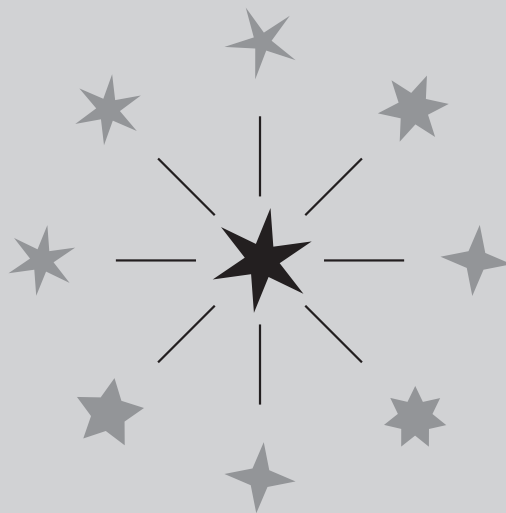

dotyky a spojenia

9. ročník martinského festivalu divadiel na Slovensku

festivalový žurnál 4

Landl: Aby sme vyžili, lístky by museli státi 60 eur

Hrá už štyridsať rokov a vyskúšal si divadlo, film aj seriály. Aj napriek kritike seriálov si herec a patrón festivalu Dotyky a spojenia MATEJ LANDL myslí, že divadlu pomáhajú najmä tým, že privedú divákov.

Divadlo Astorka tento rok na festival Dotyky a spojenia neprišlo. Prečo?

Tiež som bol prekvapený. Dôvod nepoznám a je mi to veľmi ľúto. Lebo sem chodíme radi.

Astorka robí menej premiér, v jednom rozhovore ste povedali, že dôvodom je nedostatok peňazí.

Je to tak. Stále sa trápime s financiami, lebo každé predstavenie niečo stojí a nemôžete ho robiť na holej scéne, bez kostýmov, rekvizít a scény.

Čím to je? Chodí málo ľudí?

Keby sme chceli byť sebestační a dostať sa na nulu, museli by lístky stáť 60 eur. To by nik za divadlo nedal.

Takže chýbajú dotácie?

Peňazí z Vyššieho územného celku dostávame stále menej. A sponzori sa tiež ťažko hľadajú, veď je kríza.

Za tie roky, ktoré hráte sa to zhoršuje, alebo to takto bolo vždy?

Nevidel by som to katastrofálne, ale toto je téma na riaditeľa. Nadšenci divadla by vedeli urobiť divadlo aj za sto eur a mohli by urobiť aj dobré divadlo, ale to urobíte raz za čas.

S herectvom ste začínali už ako desaťročný. Za tých štyridsať rokov boli aj úlohy, ktoré dodnes nemáte rád?

Samozrejme. Keď ste na voľnej nohe, môžete úlohy odmietnuť, ale keď ste v súbore, tak musíte zobrať, čo vám dajú. Keď ma oslovili z iných divadiel, tak som mohol z časových dôvodov alebo preto, že sa mi hra nepáčila, odmietnuť. Ale keď robíte v divadle, nemôžete. Takže za 27 rokov, čo som vždy členom nejakého divadla, boli aj postavy, ktoré som nehral s veľkou láskou. Ale musel som to odohrať na sto percent, lebo si nemôžem dovoliť to odfláknúť. Len som nešiel do divadla s radosťou. Ale na drvivú väčšinu predstavení som sa tešil.

Je konkrétna úloha, ktorú nemáte rád?

To nebudem spomínať, je to netaktné voči kolegum.

Už dlho sa hovorí, že seriály kazia hercov. Aj vy to tak cítite?

Je to individuálne. Je pravdepodobné, že to môže niektorých hercov pokaziť. Ale ide o tých, čo nemajú pevný základ. Možno mladších hercov. Neskromne poviem, že neprenášam "zlozvyky" do môjho divadelného herectva.

A nie je to tak, že serály môžu divadlu pomôcť?

Určite áno a je to tak odjakživa. Tu v Národnom dome mi pani pokladníčka vravela, že boli obdobia, keď sa točili televízne inscenácie a herci tam boli veľmi populárni. Vtedy sa často stávalo, že prišla pani a pýtala si dva lístky na Geišberga či Pauloviča. Bolo im jedno aké predstavenie, stačilo, ak hrali hlavnú úlohu. Divák sa príde pozrieť na živého herca, ktorého pozná z televízie. Je to podľa mňa prínos pre divadlo.

Hrali ste v televíznych inscenáciách, filmoch, divadle aj seriáloch, čo je vám najbližšie?

Keby ste mali tri deti a opýtali by sa vás, ktoré máte najradšie, čo by ste povedali? Filmov sa teraz točí menej ako v minulosti. Naposledy som točil pred dvomi rokmi Občanský príkaz. Preto mi najviac chýba film. Je to úplne iný spôsob herectva. Ak pokazíte niečo na predstavení, na ďalšom to môžete opraviť. Vo filme to ostane navždy. A toto napätie a atmosféra mi veľmi chýba.

Andrej Kalinka – Ivan Martinka: Bartimejove pašie
Voľné zoskupenie tvorcov Martinka – Kalinka – Mikuláš Bratislava

Judáš, Peter, Bartimej?

Bartimejove pašie, inscenácia voľného zoskupenia tvorcov Ivana Martinku, Andreja Kalinku a Michala Mikuláša, rozpráva príbeh Kristovho umučenia z pohľadu doteraz málo známej biblickej postavy vyliečeného slepca Bartimeja. V prítomí, na rozhraní svetla – schopnosti vidieť a tmy – slepoty, sa odohráva výrazne meditatívne divadelné dielo. Bartimejov príbeh je podobenstvom o zápase človeka so sebou samým v snahe nezradiť pravdu a zachovať si čisté svedomie, no zároveň i holý život.

Uzdravený slepec sa iba chvíľu teší z doteraz upieranej krásy sveta. Veľmi rýchlo sa mu pred očami vynára i odvrátená tvár jeho prítomnosti, ktorá jeho záchrancu posielala na smrť. Kristovo umučenie a ukrižovanie nie je len rámcem

Bartimejovho príbehu, ale i spúšťačom jeho najväčšej dilemy. Po násilnej smrti božieho syna opantáva Bartimeja strach o vlastný život, ktorý je v novej situácii ohrozený práve vďaka zázraku vyliečenia a spojitosti s Kristom. Skepsa, možno i pocit sklamaní a beznádeje vedú Bartimeja až k zatrateniu vzácneho daru zraku a k oscilácii medzi radosťou zo svetla a strachom pozrieť sa doň priamo. V snahe nepodľah-

núť a nezaprieť svojho záchrancu, nestať sa Judášom či Petrom sa tak Bartimej ocitá takmer na hranici šílenstva.

Herecké stvárnenie Ivana Martinku je veľmi precízne, protagonistu plynulo strieda protichodné nálady, z prirodzeného prejavu neskĺza ani v obrazoch Bartimejovho (polo)šialenstva. To všetko navyše dopĺňa spevom, keďže divadelný tvar je kombináciou hovorených častí a spevu textovo i melodicky napodobňujúceho veľkonočné pašie, a princípami bábkového divadla kedy sa Martinka plynule a nenútené stáva zároveň vodičom bábkovej i jej hereckým partnerom.

Protagonistu hudobne sprevádzajú Michal Mikuláš a Andrej Kalinka, živí hudobníci ako organická súčasť inscenačného tvaru, ktorých hra nie je len podkladom pre spievané časti, no i atmosférotvorným prvkom. Hudba v symbióze s herectvom dokresľuje Bartimejove myšlienkové pochody, umocňuje nálady, strach i úzkosť, ktoré hrdina zažíva. V najdesivejších momentoch i v hrdelnom zápase stvárnenom divokým tancom s jablkom ako symbolom pokušenia a hriechu má hudba

takmer hororový ráz, podčiarkuje Bartimejovo balansovanie na hrane dobra a zla.

V monodrame okrem Bartimeja protagonistu Ivan Martinka stvárňuje i viacerých menších, epizodických postáv, najmä Kristových neprajníkov. V úvode inscenácie využíva Martinka i odľahčené parodické polohy hereckého prejavu napríklad v rozhovore dvoch žien, ktoré veľmi vtipne komentujú Krista ako rebelujúceho mladíka. Tvorcovia tak spočiatku udávajú tón, ktorý sľubuje výraznejšiu adaptáciu príbehov Biblie. Humorný princíp však rýchlo opúšťajú a inscenácia sa koncentruje najmä na postavu Bartimeja, na meditatívnosť jeho myšlienok, ktoré prekračujú rámec komorného príbehu. Hoci dielo skutočne hovorí silne emotívnym divadelným jazykom (ako ho pomenúva festivalová brožúra) a je znamenitým vizuálnym i hudobným zážitkom, po obsahovej stránke žiaľ miestami priveľmi speje k reprodukcii príbehu o umučení Krista v jeho všeobecne známej podobe.

Lucia Lejková

Ivan Horváth – Peter Pavlac: Bratia Jurgovci
Slovenské národné divadlo – Činohra

Rodinný album Jurgovcov

Vo štvrtok večer sme dostali do ruky fotoalbum rodiny Jurgovcov. Sú v ňom momentky zo života štyroch bratov, ich otca a žien, ktoré vstupovali do ich životov. Ženy sú všetky biele, v čomsi rovnaké. Každá zanechala v ich živote brázd, tvorcovia sa však rozhodli, že ich hĺbku nebudú špecifikovať kostýmovým znakom či iným javiskovým prostriedkom. Máme si ju určiť sami podľa toho, čo si o nich vypočujeme. Sú to v bielom odeté, priam éterické bytosti, splyvajú v jednu, v univerzálnu ženu, ktorá vstupuje do ich priestoru, aby ich všetkých dohnala k úniku.

Na fotografie odkazuje aj scéna, Jozefa Cillera. Priestor členil netradične – diváci sediaci arénovito obklopujú priestor ohraničený štyrmi dverami evokujúcimi veľké fotorámiky. Každý z bratov v nich postojí v rôznych životných situáciách.

Autor dramatisácie a dramaturg Peter Pavlac ponúka prózu Ivana Horvátha ako divadlo rozprávania. V anotácii nás naláka: „Štyria bratia, štyri živly, štyri osudy, štyri rôzne životné postoje a prístupy k mysleniu o svete vytvárajú mozaiku

života v jeho celistvosti. Živočišne a naturálne situácie sa striedajú so snovými a symbolickými, osudy bratov spájajú i rozdeľujú osudové ženy a úpenlivá snaha zvládnuť svoju púť.“ S režisérom Lubomírom Vajdičkom však nerefletovali rurálnosť, živočišnosť a emočné vypätie. Hercov dovedli k jemnému, striedmemu, sústredenému, lyrizujúce- mu prejavu. Na rozdiel od Veľkého šťastia či Sedem dní do pohrebu, v prípade Bratov Jurgovcov sa emócie, sugestívnosť a prenikavosť nepodarilo docieľiť. V hľadisku sme lačne zalapali aspoň po tom jednom momente, v ktorom tehotná Katarína zabije Petra Jurgu a jeho mŕtve telo objíma manželka Ena.

Čistá a kultivovaná. Až príliš. Taká je inscenácia Bratia Jurgovci. Je to ako keď na návšteve listujete fotoalbumami cudzej rodiny. Po krátkej chvíli je to nuda. A ak počas predstavenia listujete v pamäti, možno si spomeniete na to, aké to bolo, keď Petra Vajdová v roku 2006 hrala v inej inscenácii o Jurgovcoch.

Lenka Džadíková

akí sú dnešní
mladí herci?

peter
pavlac

dramaturg

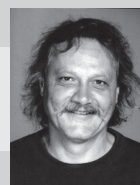
Mladí herci sú nevyhnutní. Silne cítim nástup novej generácie, aj keď zatiaľ vnímam skôr silu individualít. Ale podľa mňa každá nastupujúca generácia začínala najskôr individualitami, kým našla nejakú spoločnú reč a vyladila sa.

zuzana
rohoňová

herečka

V prvom rade si myslím, že nás je veľa. Je medzi nami mladými vysoká konkurencia a potom je ťažké sa v divadle uplatniť, veľakrát to býva o šťastí byť v správnom čase na správnom mieste.

marián
geišberg

herec

Je to prípad od prípadu, podľa mňa sa z toho nejaké pravidlo nedá odvodiť. Možno sú niektorí trochu rozmazaní, lebo prišli rýchlo k úspechu a k peniazom a možno, že to tak nie je. Možno, že to skutočne si budú musieť ešte odskákať profesne, ale podľa mňa sa z toho nedá vypáčiť nejaké všeobecné pravidlo.

Adriana Hricková
Patricia Drobná

PROGRAM

PIATOK

21:30 - Divadelné námestie - veľké pódium

Rasťo Novotný s kapelou
KONCERT

22:00 - Divadelné námestie - veľké pódium

Marek Ťapák: Tanec medzi črepinami
S'LUK - Bratislava

23:30 - Národný dom

Miloš Janoušek, Viki Janoušková: Dějà vu
Ticho a spol., Bratislava

SOBOTA

09:30 - Národný dom

Pavol Dobšínský: O troch grošoch
Malá scéna STU Bratislava

11:00 - Študovňa SKD

Kritická platforma

Hodnotenie inscenácií predchádzajúceho festivalového dňa moderuje: Vladimír Štefko

13:30 - Divadelné námestie - veľké pódium

Tan - Kurilla - Dobeš TRIO
KONCERT

14:00 - Divadelné námestie - malé pódium

Ivan Blahút: Konkurz
Prešporské divadlo Bratislava

15:30 - Národný dom

Hamlet (príbeh rodiny)
Slovenské komorné divadlo Martin

19:30 - Štúdio SKD

Rainer Lewandowski: Hamlet dnes nebude
Mestské divadlo P. O. Hviezdoslava Bratislava

21:30 - Divadelné námestie - veľké pódium

Tan - Kurilla - Dobeš TRIO
KONCERT

22:00 - Divadelné námestie - veľké pódium

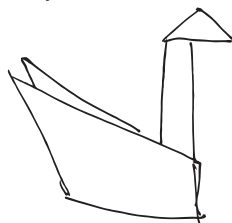
Sergej Sergejevič Prokofiev: Romeo a Júlia
Balet SND Bratislava

23:00 - Národný dom

Iva Š.: Diagnóza slovo
Bábkové divadlo na Rázcestí Banská Bystrica

V piatok 28. júna očakáva festival svojho **stotisíceho diváka**, ktorého meno bude známe a slávnostne vyhlásené po predstavení Divadla Aréna November po 18:00 v Národnom dome.

Ako správne používať festivalový žurnál

<p>čítanie</p> 	<p>praktický vejár</p> 	<p>poskladajte si festivalové origami</p> 	<p>Festivalový žurnál č. 4, 28. 6. 2013 Redakcia: Veronika Folentová, Adriana Hricková, Michal Hricko, Filip Struhárik Foto: Braňo Konečný Vydáva: SKD Martin Náklad: 200 ks</p>
--	--	--	---

Hlavní partneri

MAKSO
solutions for industry

Partneri

SYSTECOM
IT CONSULTING & SERVICES

OKI

Mediálni partneri

vlmedia
video & audio

euroawk
THE GREAT OUTDOORS

k ø d
koncertné a divadelné

MY
MARTIN

TA3

Zoznam.sk

TURIEC ONLINE

martinčan.sk

regionportal.sk
cestné domáce informácie